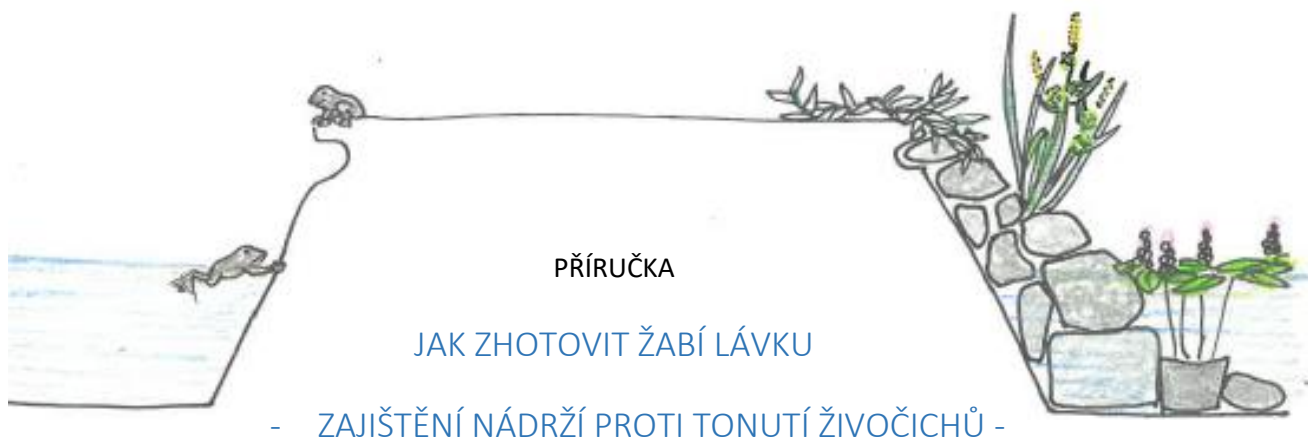

Žabí lávka, rampa, slouží drobným živočichům k výlezu z nádrží s kolmými nebo příkrými stěnami.

KDE: vodní nádrže s kolmými nebo příkrými stěnami – hasičské nádrže, koupaliště, bazény, zemědělské jímky, stavební jámy a další pasti

KDO: Všechna zvířata dokáží z vody vylézt, pokud podél břehu najdou šikmou stěnu, plošinu, rampu apod. se sklonem do cca 45°.

Drobní savci (kočka, ježek apod.) dokáží plavat, ale z příkré nádrže se nedostanou. Ještě častěji se utopí žáby, které sice skočily do nádrže samy, přilákány vodou, ale nenaleznou z ní žádný výstup. Vysílená žába plave v nádrži několik dní, než se utopí. Vodní plochy přitahují hmyz, netopýry, ptáky.

KDY: celoročně, pro obojživelníky především po naklazení snůšky (III) a po přeměně pulců v žáby (V – VI).

Zimování - Migrace – Vajíčka – Pulci – Malé žáby – Možné úpravy nádrží – Zazimování – Zimování -

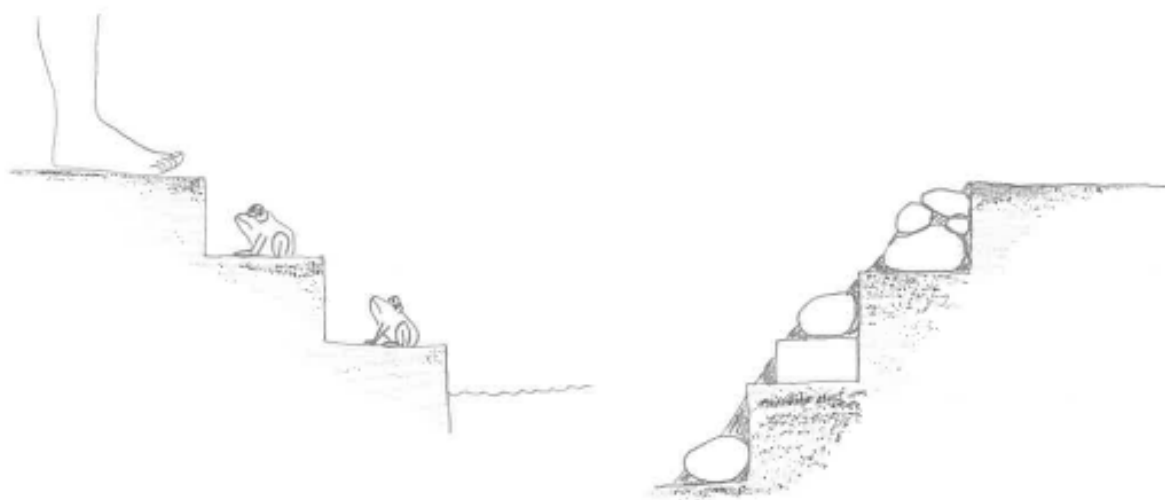
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----

ZÁSADY PRO REALIZACI RAMPY:

- Sklon 45° nebo pozvolnější
- Plošina navazuje na stěnu nádrže, aby na ni narazili živočichové, kteří plavou podél břehu
- Pevné spojení se břehem, nevíklá se, neprohýbá se, nelze shodit
- Trvanlivost, bezpečnost (raději vruty než hřebíky, raději beton než itong)
- Vhodný povrch, který nerozpálí slunce, např. dřevo, beton, světlejší kámen.
- Zachovat podmínky pro přežití v nádrži – především **neprovádět vypouštění vody a chemické čištění v období II až VI**

ČISTOTA VODY: Nádrž vybavená lávkou se změní z pasti na náhradní vodní biotop, pulci a žáby z ní spolehlivě odstraní larvy komárů. Čistotu vody kazí ryby, které ryjí ve dně a požírají žabí vajíčka. Naproti tomu nádrž bez ryb se samovolně vyčistí. Žába a čolek jsou indikátory čisté vody, jsou plaší a koupajícím nebudou překážet. Dejme jim příležitost utéct.

Slizový povlak na stěnách nádrží je bakteriálního původu, zelený zákal, shluky řas a povlaky vodních rostlin poukazují na velké množství živin nebo znečištění. Nijak nesouvisí s výskytem žab a čolků.

Zimu přečkává většina obojživelníků v bývalých myších dírách, v substrátu pod keři apod. Zelení skokani však zimují na dně nádrží, proto je vodné nádrže vypouštět a opravovat na konci léta, kdy se už všichni pulci vyvinuly v žáby a kdy jsou dostatečně aktivní, aby se stihly přesunout.

PŘÍKLADY:

1. RAMPY

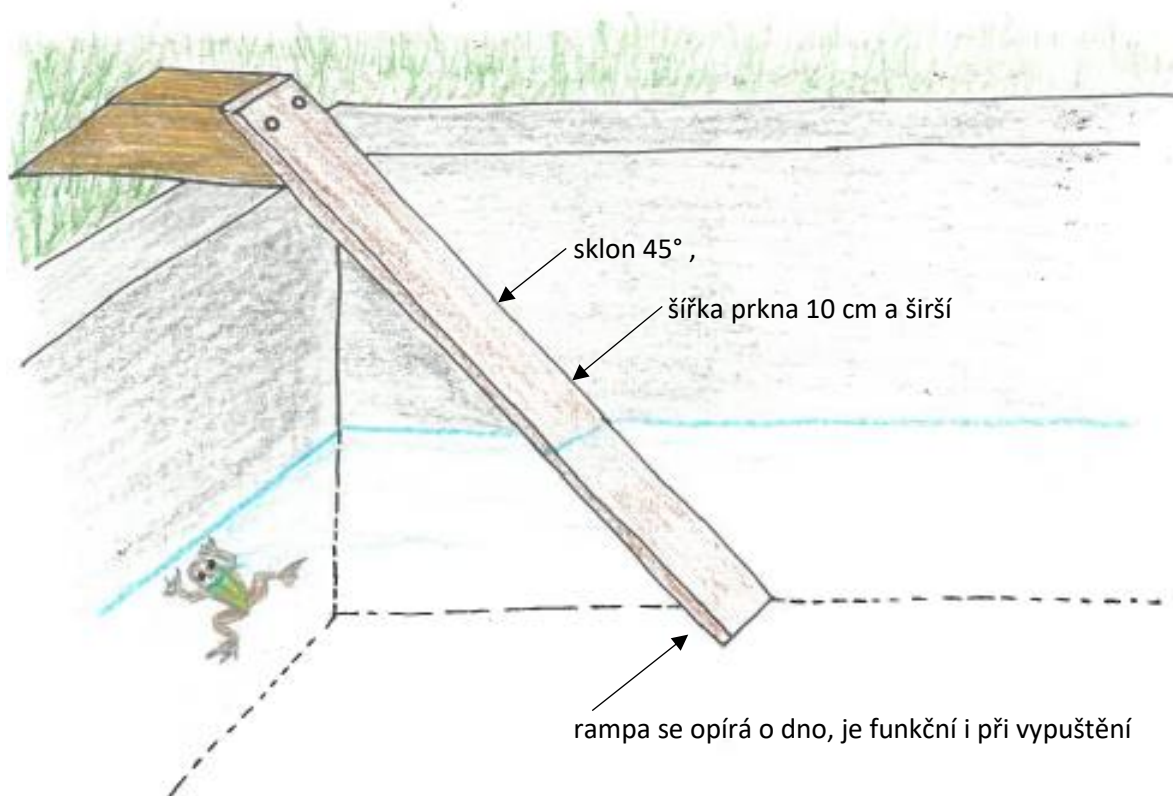
Vhodný materiál: dřevo, dřevoplast, ocelový spojovací materiál,

Cena: cca 1500 materiál, 2000 práce

Trvanlivost: cca 3 roky

Další možnosti: lze zhotovit i vyndavací nebo sklápěcí variantu. Ty vyžadují údržbu a hrozí, že je někdo odnese nebo poničí. Umožňují ale plně čistit nádrž – např. koupaliště.

Stabilní lichoběžník zakotvený ke břehu (dřevo provrtané armovacím vrutem do terénu) nebo z těžkého materiálu (velká tvárnice apod.)

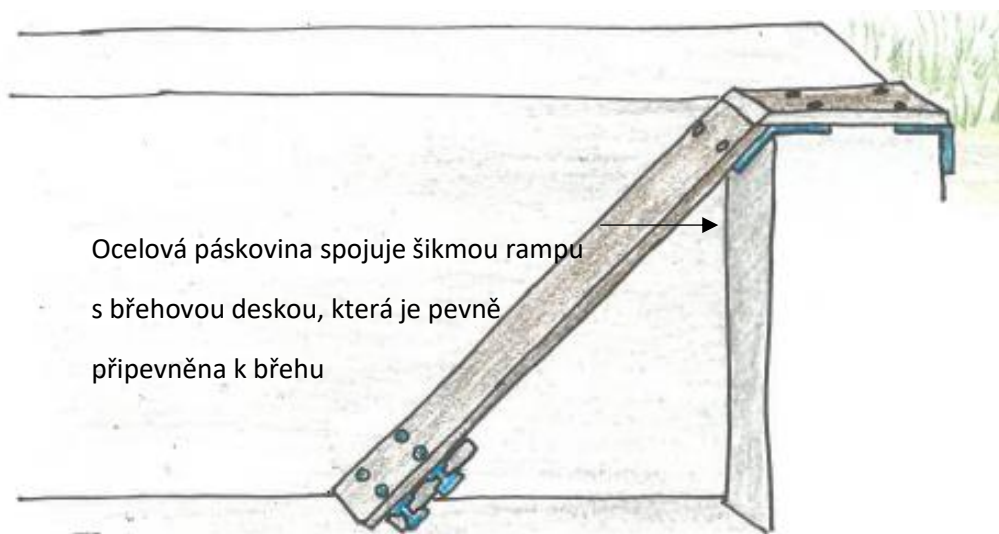

! Pozor! : Rampa musí těsně doléhat ke stěně nádrže, jinak ji živočich nenajde

Pro sklon 45°

Hloubka nádrže (v)	1m	1,5 m	2m	2,5 m	3 m	3,5 m
Délka rampy (d)	1,4 m	2,2 m	2,9 m	3,6 m	4,3 m	5 m

Pevné uchycení

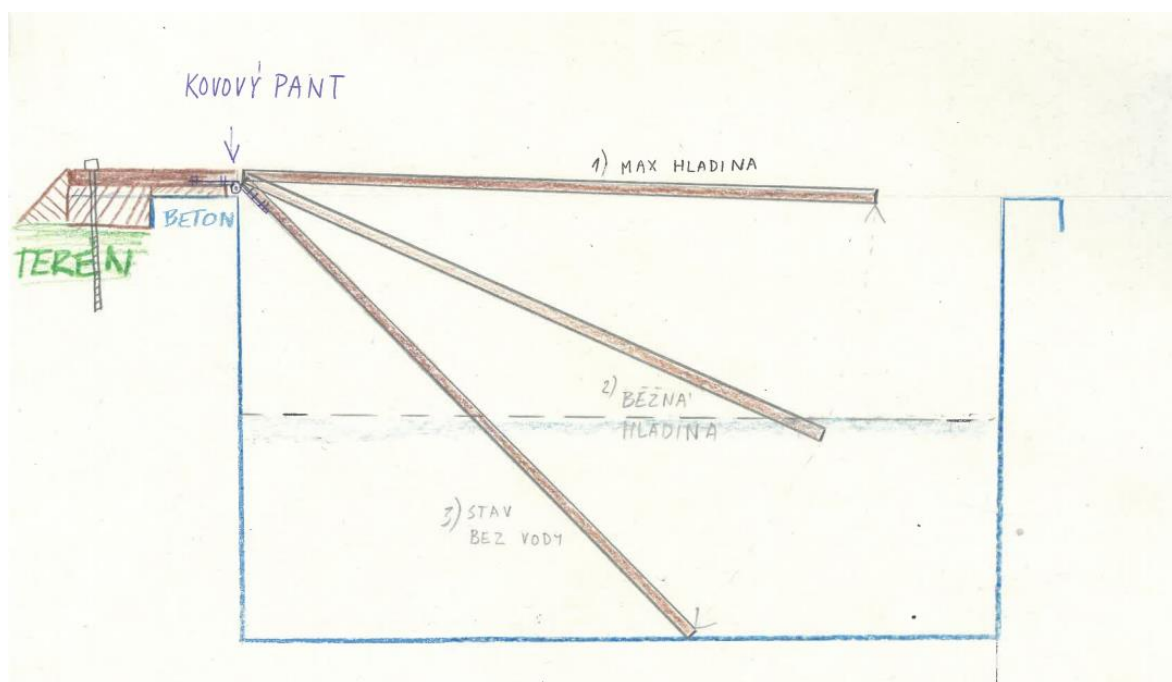
Ocelová páskovina spojuje šikmou rampu
s břehovou deskou, která je pevně
připevněna k břehu

Inertní závaží zajišťuje, aby se rampa nezvedala

Obr. Zvířata, která hledají cestu z nádrže, plavou podél okraje. Původní prkno tedy většinou podplavaly, dále se topily a navíc, pokud by po něm přece jen vylezly, čekaly by je hladové slepice. Nově je v nádrži ve Všelibicích rampa těsně podél stěny potažená umělým trávnickem a vede živočichy na nejméně nebezpečné místo.

Uchycení s pantem

Obr.: Sklopná rampa v Proseči umožňuje čištění nádrže a její sklon se díky plováku a kloubu mění s výškou hladiny.

2. BETONOVÉ VÝLEZY

Vhodný materiál: beton, kamenivo, jako základ stavební inertní materiál (překlad okenní nebo dveřní, panel, ztracené bednění), na úpravu povrchu venkovní lepidlo na keramickou dlažbu a jemnější kamínek na zdrsnění povrchu

Cena: 2500 materiál, 3000 práce, vypuštění nádrže

Trvanlivost srovnatelná s životností nádrže

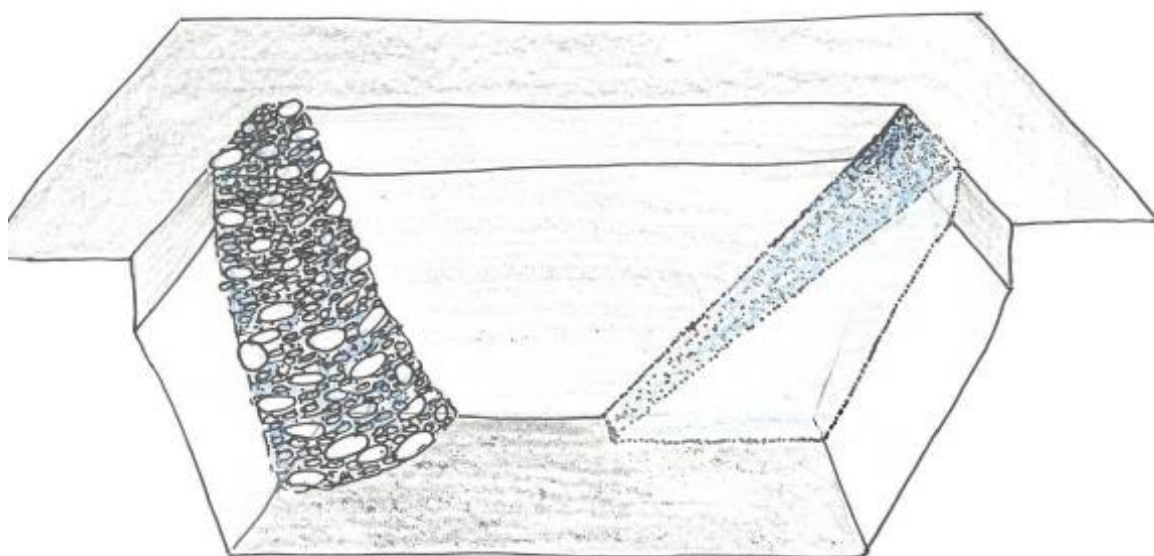
Nádrž s tvarem lichoběžníku, kde rohy nemají pravé úhly, nelze zajistit prkenou rampu, protože by nepřiléhala ke stěně nádrže. Živočichové takovou rampu podplavou a nenajdou.

ŘEŠENÍ:

A) Dobetonovaný roh

B) Vybetonovaná rampa

Pokud povrch nabízí dostek nerovností, spár a záchytných bodů, tím snáze po ní mohou živočichové vylézt. Pak je možné zvolit i rampu s prudším sklonem než je 45° .

Beton je trvanlivý, pro přírodu nezávadný, má dobrou drsnost, lze jej kombinovat s kamenem. Jako základ pod beton je možné použít stavební překlady nebo ztracené bednění.

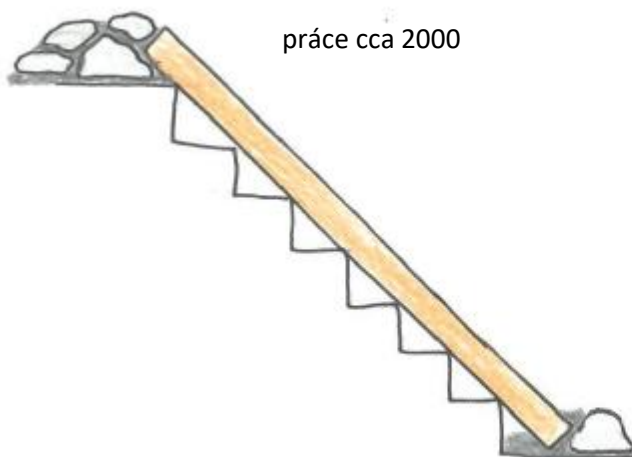
Připojit nové betonové prvky k původnímu betonu je problematické. Menší nerovnosti, spáry apod. jsou ale pro živočichy vítané opěrné body. Příliš hladký povrch je na škodu.

Čerstvě vybetonované plochy uvolňují cement, po ztvrdnutí je vhodné nový beton opláchnout.

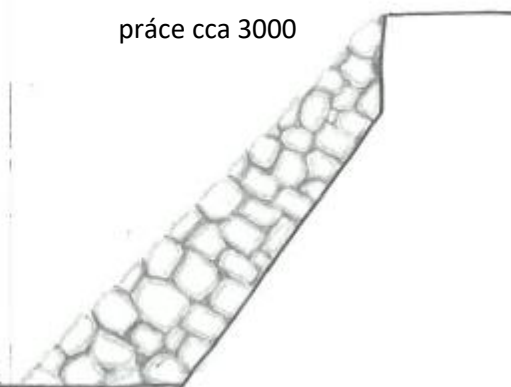

Obr.: Betonový výlez na koupališti ve Všelibicích umožní žabkám opustit nádrž před čištěním koupaliště na začátku července.

C) Okenní překlad slouží jako rampa opřená
o schody – cena materiálu cca 3000,
práce cca 2000

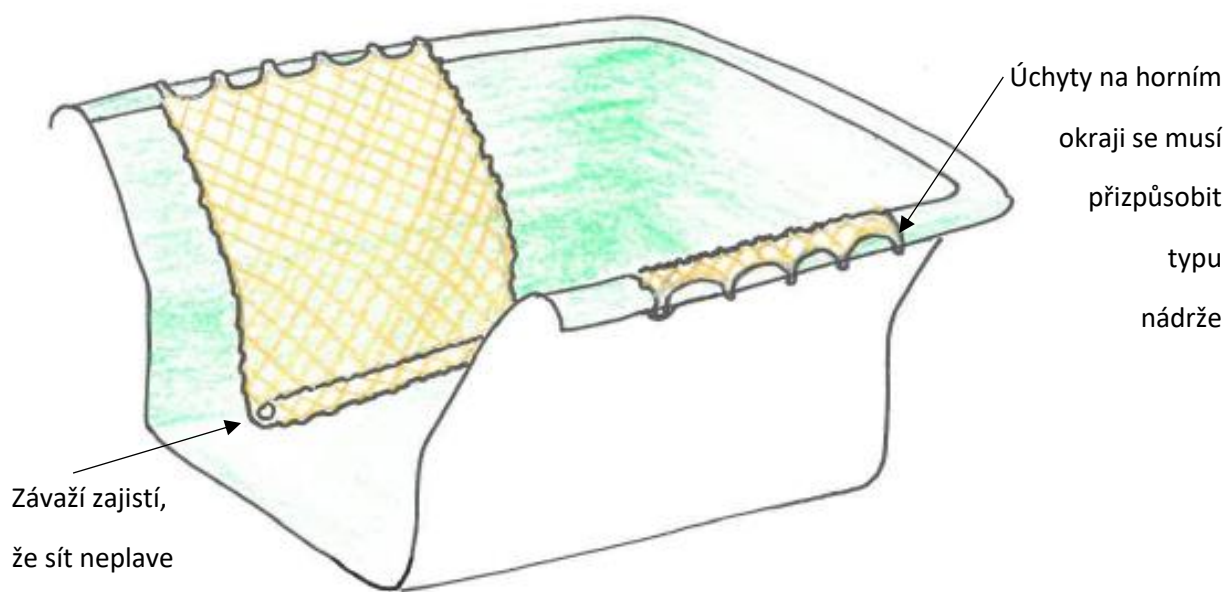
D) Skládáný kámen je pracnější, ale
přírodě blízké a estetické řešení,
cena materiálu cca 3000/m²
práce cca 3000

Další možnosti: lze kombinovat se skládaným kamenem, povrch polepit drobným kačírkem nebo jinak esteticky upravit a tím posílit schůdnost plošiny pro živočichy.

3. SÍŤ, TEXTILIE

Vhodný materiál: trvanlivá síť s hustotou ok od 0,5 do 2 cm, na horním okraji nádrže pevně uchycená proti shrnutí a u dna zatížená

a rovnoměrně kopíruje stěnu nádrže. Vhodné je založit a upevnit do sítě např. ocelovou trubku.

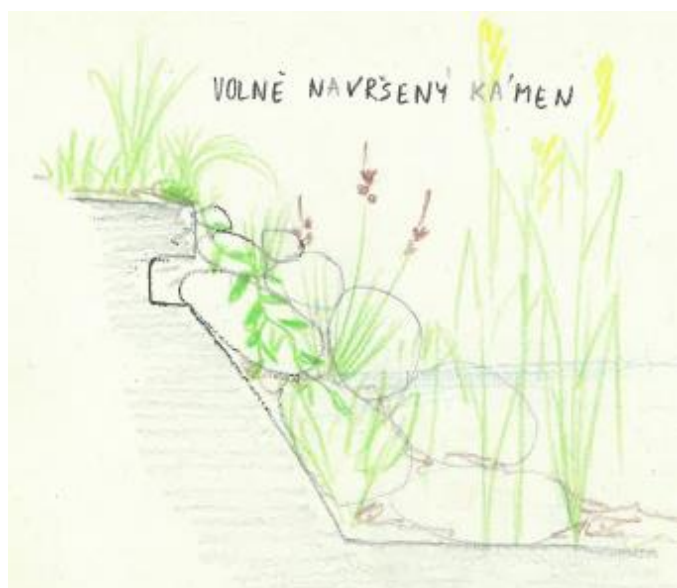
Nákres: Zajištění laminátové nádrže sítí

4. PŘÍRODĚ BLÍZKÁ ŘEŠENÍ

Materiál: přírodní volně dostupný – kámen, kmen, pařez nebo inertní – erozí poničené betonové kusy, cihly

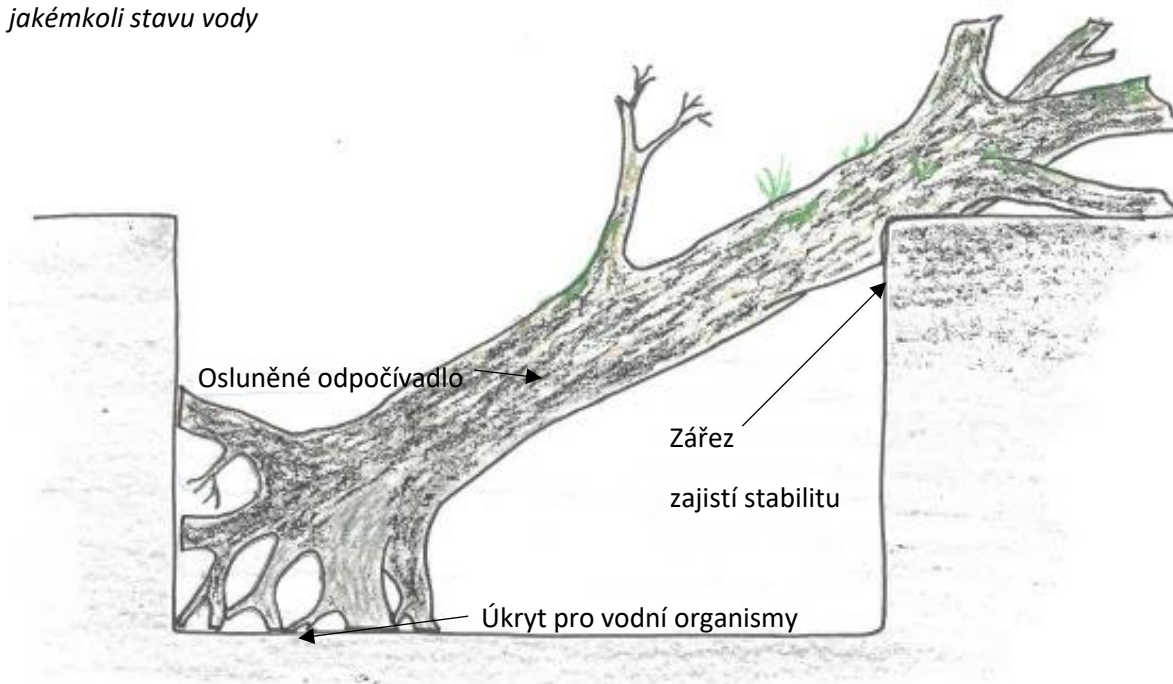
Cena: pouze práce s navrstvením materiálu nebo usazením kmene, od cca 1500

V okrasných nebo nevyužívaných nádržích se osvědčuje vyrovnat část nádrže kamenem a tím urychlit proces samovolného osídlení nádrže vodními organismy.

Nákres: U nádrží, které nevyužívají hasiči, je možné výlez pro živočichy osázet. Lze například umístit těžké květináče na ztracené bednění poschodovitě a zajistit kameny tak, aby byl umožněn výlez při jakémkoli stavu vody

Nákres: Dostatečně těžký kmen zajišťuje bezpečnost nádrže a může se stát základem vznikající náhradní vodní plochy.

1. ŘEŠENÍ ODSTRANĚNÍM PŘEKÁŽKY

Nežli přidávat nákladnou rampu, je často možné vyřešit situaci odstraněním bariéry. Pokud prvek, který je kolmý, není v nádrži nezbytný, lze jej vyříznout nebo ubourat a případně nahradit prvkem, který už pro živočichy není překážkou.

Obr. V Havlovicích jsou stěny nádrže relativně schůdné, ale výlezu bránil vysoký kolmý obrubník, pod kterým se vždy v červnu hromadily beznadějně mladé žáby. Vybourání části obrubníku bylo nejrychlejší, spolehlivé, trvanlivé, bezúdržbové a nejlevnější možné řešení.

Děkujeme všem, kteří mění nádrže z pastí na biotopy.

Příručku zpracoval Odbor životního prostředí a zemědělství, Krajský úřad Libereckého kraje, září 2020